

**Kokoukset,
hoito-osasto,
kylpylä,
ja hiihtolomat
365 vrk. vuodessa**

p. (017) 551 1121, fax (017) 551 1160
myyntipalvelu@vesileppis, www.vesileppis.fi

VARKAUDEN OMPELUTARVIKE OY

Meiltä löydät:

- asuste- ja verho-kankaat
- kankaanpainovärit
- metallilangat ja tarvikkeet
- helmet ja helmityövälineet
- huovutusvillat ja -välineet
- tilkkutyökankaat ja -välineet
- Husqvarna Viking ja Pfaff ompelukoneet ja saumurit
- kukkapitsilaitteet ym. uutuudet

Kauppatkatu 23, Varkaus. Puh. 552 2951. Palvelemme: Ma-pe 10-17, La 10-13

Rehellisesti ja Rohkeasti. Rajamäki!

Työtä
ihmisen ja
Itä-Suomen
puolesta

www.karirajamaki.fi

Pohjois-Savon vaalipiiri

11

Katkelma tervehdyspuheesta Itsenäisyyspäivän juhlassa v. 2006

Tämän Itsenäisyyspäivän juhlan ohjelmallisena teemana on Ahlströmin vaikutusta Varkaudessa. Aikana, 96 vuotta, jona A. Ahlström Osakeyhtiö Varkaudessa toimi, tehtaasta johti vaikuttavasti moneen asiaan paikkakunnallamme.

Vuonna 1909 A. Ahlström Osakeyhtiö osti Varkauden tehtaasta. Ne sijaitsivat Leppävirran kunnassa. Toinen puoli nykyistä Varkautta sijaitsi Joroisten kunnassa. Tehdasyhdyskunta Varkaudessa oli jo muotoutunut. Ajan hengen ja käytänteiden mukaisesti tehtaalla toimi tehtaasta ylläpitäminä mm. koulu, kirkko, sairaskassa ja lääkärin palvelut tarvittaessa. Myös vapaa-ajan viettoon oli kiinnitetty huomiota. Liikunta oli todettu jo silloin tärkeäksi ihmiselle. Niinpä tehtaalla toimi voimistelu- ja urheiluseura, ja tehtaasta hiihdotkin olivat jo saaneet alkunsa. Henkistä vireyttä ylläpitivät mm. kirjasto- ja lukusali, mieskuoro, torvisoittokunta ja näytelmäpiiriikin ajoittain. Suurlakon jälkeen työpäivä oli lyhentynyt 10-tuntiseksi, joten vapaa-aikaa jäi myös harrastuksille.

Tehtaiden uuden omistajan, A. Ahlström Osakeyhtiön johtajat olivat innostuneita kehittämään kallista sijoitustaan, tehtaita. Teollisuudesta kuulemme tarkemmin diplomi-insinööri Pentti Moilasen juhlapuheessa. Myös työntekijöiden ja heidän perheidensä hyvinvoinnista huolehdittiin. Sitä kehitettiin, ja myös ajan ja paikkakunnan haasteet otettiin huomioon.

Uusi tehtaankoulu valmistui v. 1924 ja kymmenen vuotta myöhemmin valmistui tehtaasta ammattikoulu. Samassa rakennuksessa aloitti vuonna myöhemmin teollisuuskoulu. Uusi sairaala valmistui v. 1936. Tehtaasta toimesta kunnostettiin talvisin luistintrata. Myös rakennettiin urheilukentät Pirtinniemen ja Kosulanniemen, jossa uusi palloilulaji, pesäpallo, tuli varkautele harrastukseksi. Kämärin urheilupuistoa ruvettiin rakentamaan 1940-luvun lopulla. Harrastuskeskukseksi rakennettiin 1930-luvulla Seuratulo. Siellä harjoiteltiin soittoa ja laulua, pidettiin juhlia ja ohjelmallisia iltamia. Myöhemmin se oli nuorison suosima tanssipaiikka. Myös avustuksilla tehtaasta johti Varkauden kehittämistä. Suomalainen Yhteiskoulu sai huomattavan lahjoituksen, jonka turvin sille valmistui oma koulutalo. Varkauden Lehti, evankelisuterilainen seurakunta ja myöhemmin valmistunut kirkko saivat myös osuutensa, muutamia mainitakseni. Vielä 1970-luvulla A. Ahlström Osakeyhtiön johto vaikutti voimakkaasti niin taloudellisesti kuin henkisesti varkautele elämään.

Varkaudesta tuli kauppa v. 1929. Sen jälkeen, kuten myös silloin, kun Varkaudesta tuli kaupunki v. 1962, monet toiminnoista siirtyivät joko kokonaan tai osittain kauppalan ylläpitämiseksi ja järjestämiseksi, mutta monia kerhoja säilyi, ja uusiakin

syntyi tehtaasta piirissä. Edelleen jatkavat toimintaansa mm. Varkauden Urheilijat, joka oli perustettu v. 1928 sekä Varkauden Pallo-35, joka oli perustettu vuonna 1935.

Suojeluskuntajärjestö ja Lotta-Svärd -järjestö toimivat tehtaasta suojeluksessa. Suojeluskuntalaisille rakennettiin uusi ampumarata ja Lotta-järjestölle Kämärille Lottakahvila. Suojeluskuntajärjestöjen ja Lotta-Svärd -järjestöjen toiminta lakkautettiin v.1944. Silloin nämä toiminnat lopuivat myös Varkaudessa.

Toimintaansa jatkavat ilman keskeytystä tässä juhlassa esiintyvät neljä tehtaasta piirissä toimintansa aloittanutta harrastusryhmää, kaikki rekisteröityinä yhdistyksinä. Vanhin näistä on Varkauden Soittokunta ry. Tehtaasta oli harrastettu torvisoittoa jo 1880-luvulla. Tehtaasta omistajanvaihdoksen myötä torvensoittajista muodostettiin v. 1913 Varkauden Tehtaasta Soittokunta. Sen johtajaksi tehtaasta johti Viipurin Soittokunnan varajohtajan Juho Ilmari Kivisaloon. Hänen tehtävänä oli johtaa soittokuntaa, ajoittain harrastelijakorkesteria ja myöhemmin vielä Mies-Laulajia. Tehdas kustansi soittajille soittoimmet ja nuotiston. Soittokunta koostui tehtaasta soittajista. Tehtaasta taholta oli soittajille soittovelvoite, mutta soittajat saivat palkan yhteydessä n.s. soittoalisää. Ammattijohtajan johdolla soittokunta kehittyi, ja voitti useita alansa kilpailuja. Nousukausi oli huima. Kapellimestarina Ilmari Kivisalo toimi vuoteen 1928.

Varkauden Musiikkiyhdistys ry perustettiin v. 1945. Se palkkasi yhdessä tehtaasta johdon kanssa Käkisalmen varuskuntasoitto-kunnan ja SJR:n soittokunnan kapellimestarin Mikko Parviaisen Varkauteen. Tehtaasta Soittokunta oli liittynyt Musiikkiyhdistykseen. Kapellimestari Parviaisen myötä Tehtaasta Soittokunta aloitti uuden nousukauden. Varkauden Tehtaasta Soittokunta lakkautettiin v. 1968. A. Ahlström Osakeyhtiö lahjoitti soittoimmet ja nuotiston vastaperustetulle Varkauden Soittokunta ry:lle. Se tuki toimintaa myös taloudellisesti. Soittokunta soitti mm. tehtaasta ansiomerkkien jakotilaisuuksissa 1980-luvulle saakka.

Toinen edelleen toimivista harrastusryhmistä on Varkauden Mies-Laulajat. Jo 1890-luvulla tehtaasta oli toiminut mieskuoro, jota johti silloinen varkautelelainen kulttuuripersoona, opettaja Matti Karttunen. Hän oli johtanut myös torvensoittajia, sillä hän oli itse trumpettoimittaja. Varkauden Mies-Laulajat perustettiin v. 1922. Sen johtajana toimi vuoteen 1928 ja vielä 1930-1934 Tehtaasta Soittokunnan johtaja Ilmari Kivisalo. Mies-Laulajatkin liittyivät musiikkiyhdistykseen. Vuonna 1947 kuoronjohtajaksi tuli kapellimestari Mikko Parviainen.

Niin Tehtaasta Soittokunnalla kuin Mies-Laulajillakin riitti esiintymi-

siä. Taitavan johtajan ohjauksessa taito ja maine kasvoivat. Näin esiintymisiä riitti paitsi A. Ahlström Osakeyhtiön tilaisuuksissa, niin myös muutenkin sekä Varkaudessa että muualla Suomessa. Varkauden Mies-Laulajat täyttävät ensi vuonna 85 vuotta. Onnitteluni juhlivalle kuorolle jo näin etukäteen.

Tehtaasta sosiaalitarjastajaksi nimettiin v. 1944 Laina Kemppainen, paremmin tunnettu nimellä Vippi. Hänen tehtäviinsä sisältyi erilaisten tehtaasta tilaisuuksien ohjelmien järjestäminen. Soittokunnan ja Mies-Laulajien esitysten lisäksi Laina Kemppainen kaipasi mukaan naisia ja kauniita kansallispukujamme. Hän perusti tehtaasta alaisen harrastuspiirin, joka harjoitteli ja esitti kansantansseja, etupäässä suomalaisia tanhuja. Säestäjänä toimi Mikko Parviainen ja ohjaajana Laina Kemppainen vuoteen 1962. Varkauden Tanhuajat ry perustettiin vuonna 1954. Varkauden Tanhuajat esiintyivät tehtaasta tilaisuuksissa ja järjestivät runsaasti omia tilaisuuksiaan. Esimerkiksi Kalevalan päivän juhlat vietettiin lähes vuosittain.

Laina Kemppainen tahtoi tilaisuuksiin myös sekakuorolaulua. Niinpä monissa vanhusten pikkujoulujuhlassa lauloi pieni kuoro innostuneita naisia ja miehiä. Erään tällaisen esiintymisen jälkeen kapellimestari Mikko Parviainen oli ehdottanut sekakuoron perustamista. Parin kuukauden kuluttua, helmikuussa vuonna 1957 perustettiin sekakuoro Varkauden Laulu, ja johtajana toimi Mikko Parviainen. Kuoro esiintyi jokaisessa vanhusten pikkujoulujuhlassa vuoteen 1974 saakka, jolloin tilaisuuksien järjestäminen lopetettiin. Samoin se esiintyi useissa tehtaasta ansiomitallien jakotilaisuuksissa. Vanhusten pikkujoulu-tilaisuuksissa esiintyi myös tehtaasta näytelmäkerho Laina Kemppaisen ohjaamalla joulunäytelmällä. Kerhon toiminta lakkasi Seuratulolla järjestettyjen pikkujoulujuhlien päättymisen myötä. Viimeiset 4 vanhusten pikkujouluja järjestettiin kirkossa. Varkauden Laulu aloitti pari viikkoa sitten juhlatuotensa vieton. Kuorohan täyttää ensi vuonna 50 vuotta. Onnitteluni näin ennakkoon tällekin juhlivalle kuorolle!

Voimme todeta, että A. Ahlström Osakeyhtiö on jättänyt pysyvät jäljet Varkauden kulttuurielämään ja elämään kaikkina tällä kotikaupungissamme. Jokainen näistä toiminnoista, jotka olen maininnut, kuin myös tässä mainitsemattomista, olisi oman lukunsa arvoinen. Olkoon tämä juhla osaltaan kertomassa niistä lukuisista hyvistä aikaansaannoksista ja samalla kunnianosoitus 'Alstin', kuten varkautelelaiset sanoivat, tekemälle kehitykselle paikkakuntamme asukkaiden hyväksi.

Sirpa Ollikainen

Piippujen Ympärillä

Varkaus-seura ry:n kotisentulehti

Piippujen Ympärillä -lehden ilmestymispäivät v. 2007

- 1/07 keskiviikkona 21.2.2007
- 2/07 keskiviikkona 23.5.2007
- 3/07 keskiviikkona 26.9.2007
- 4/07 keskiviikkona 19.12.2007
- Aineistot ma 12.2.2007
- Aineistot ma 14.5.2007
- Aineistot ma 17.9.2007
- Aineistot ma 10.12.2007

Ilmoitusaineistot osoitteeseen: aineisto@sinunsavo.fi

Piippujen Ympärillä -lehden ilmoitushinnasto:

- Etusivu 1,20 euroa/pmm + alv. 22%
- Takasivu 1,00 euroa/pmm + alv. 22%
- Tekstissä 0,80 euroa/pmm + alv. 22%
- Minimikoko etu- ja takasivulle 100 pmm
- Ilmoitus 2 lehdessä -alennus -20%
- Ilmoitus 3 lehdessä -alennus -30%
- Ilmoitus 4 lehdessä -alennus -40%
- Maksuaika 7 pv netto

Jakelu joka kotiin Varkaus-Kangaslampi 13.800 kpl

- Vastaava toimittaja Varkaus-seura ry:n puheenjohtaja Raimo Sikanen puh. 040-7377 920 raimo.sikanen@elisanet.fi
- Toimitussihteeri Varkaus-seura ry:n varapuheenjohtaja Sirpa Ollikainen puh. 0500-235 060 ollikainens@pp.inet.fi